

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . 2 = 50 =
Negyedévre . . . 1 = 25 =
Külsőeknek, költözőknek és
néptantóknak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Va-
lentin K. fia, Weidinger N., Réz-
bányay J., Báhu Manó, Engel
Lajos kereskedésében és a ki-
adóhivatalban.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal Király-
utca 14-ik szám, hol nánádenkor
a legjutányosabb árak szabatnak.
Minden beiktatott hirdetés után
30 kr. helyegdíj fizetendő.

Nyilttérben 1 sor 10 k.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Király-utca
14. sz.) küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Király-utca 14-ik szám.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Verdict és — a bírák fizetése.

I.

A pécsi esküttek mult estütörtöki verdictje valóságos diadala volt az igazságnak és maga az esküt-zéki tárgyalás mintaszertü ünnepele az igazság helyes kiszolágtatásának. Dícséret és elismerés ezekért a hivatásuk magaslatán állott pártatlan eskütteknek, dícséret és elismerés a tárgyalást példás tapintatossággal és tárgyilagossággal vezetett derék helyettes-elnökek: Szikszay János kir. tanácsosnak.

Ok az igazságügynök elismerésre méltó szolágot tettek. Ök kiderítették, az esküttek perrendtartás nélküli felismerék, hogy dr Tarnay Károly nem vétkes, nem rágalmazó, nem becsületsértő! Övék az érdem, hogy ma már az a bírói szék, melyről Jankovich az igazságot (?) osztotta — üres!

Hiába mondotta fuldokolva magáról a bíró, hogy a bírákt nem úgy fogadta el, hogy az áltál megvesztegetve érezte volna magát, hasztalan hangoztatta ezen itélkez, hogy a 25 forint elfogadásáról mitsem tud, hogy az ellenében perrendszertten be sem bizonyult. hiába szöli-totta maga mellé védvül azt a körülnynt, hogy a z a fél lett perveztes, ki neki állítólag a 25 frtot adta — az eskützések Tarnay hírlapi kikeléseiben és támadásaiban nem látott rágalmazást és felmentette őt.

Az esküttek ezen verdicttel a felismerhetleg impticite befoglalt azon felfogásuknak, elvüknek adtak kifejezést, miszerint a bírótól nemcsak azt kívánják

meg, hogy peres felektől ajándékot el ne fogadjon, de megkivánják még azt is, hogy azon erkölcsi magaslaton álljon, hová őt a törvényhozó szándéka helyezte, a hol őt a közvélemény látni akarja. látni szereti és a hol a dolgok rendénél fogva állania kell és szükséges. Megkivánják ezen itéletkben, hogy a a bíró azon exponált állásában és állásáról olyan tiszteletet gerjesszen amaga bírói személye körül mindentel: bírói székében és székén kívül működésével, egész viselkedésével és minden ténykedésével az igazságkereső feleket, de az állam polgárait általában olyan önkénytes, tiszteletteljes hódolatra kényszerítse önmaga iránt, melynek folytán azok még azon gondolatról is, hogy „valamely vitás ügynek a bíró előtt ajándék által protekciót szerezzenek,“ mint vakmerőségtől! visszariadjanak.

S ez a helyes felfogás. S ez a bíróval szemben a jogos kívánalom. A magyar törvényhozás valamennyi intézkedésének, melylyel a bírót hozzátérhenné akarta tenni, valamennyi intézkedésének, melylyel a bírót jótalan befelváások ellen körüláncolja, az a felfogás, ez a kívánalom a valóságos, ha sokszor ki sem mondott és csak gondolt motívuma. Mert midőn a bíró „5 felsége a király nevében“ mond itéletet, a magyar király megkivánja, hogy az itélet igazságos legyen.

Azonban, midőn a magyar törvényhozás paragrafusokban mindent megtesz, vagy vél megtenni, hogy a magyar bírót

eszményi fogalmához közelebb vigye; ezen eszmény megközelíthetésének egyik igen fontos, úgy szólván főtényezőjét egészen figyelmen kívül hagyja: ért em a bírák megfelelő anyagi díjaztatását.

Talán sehoh Európában nincs a bírói állás oly mostohán javadalmazva, mint nálunk Magyarországon. Kereskedsegédi fizetésért teljesíti a magyar albiró az állam egyik legfontosabb funkcióját, az igazságszolágtatást. Könyvelői fizetése mellett, vagy dacára megkivántatik tőle, hogy ideális hivatásának megfelelő viselkedést tanusiton, a bírói állásnak megfelelő reprezentációt gyakoroljon, az összeférhettlenségéln fogva minden egyéb keresetmód és forrástól tartózkodjék és mindenek felett jellem minden egyéb polgárénál kifogásolhatlanabb legyen. Mindez . . . 1200 frtért; az a bíró pedig, ki élet és halál felett végérvényesen ítélt, kinek ítélt szava dönt egyesek vagyona, családok boldogsága felett, Magyarországon a legfelső bíró: a Curiai — a jobban javadalmazott bankhivatalnok fizetéséért.

Pedig a bírák minél jobb díjaztatása, minél kedvezőbb anyagi helyzetbe juttatása azok erkölcsi tekintélyének a nép rétegeibe annál távolabb és mélyebbre ható erőt kölcsönözne. Pedig a kormány-nak a bírákkal szemben való szűkkel-lúsége azok díjazása tekintetében a nagy néptömegnél, mely rendszeren külsőleg a jöllét, a „m ó d“ szerint alkotja meg vélekedését a polgártársra nézve, utját állja annak, hogy köztudattá váljék,

A „PÉCS“ TÁRCAJA.

— 1888. október 13. —

Légy igazságos! . . . bár fényes reményid Aranyálmát zord való üzné tova: A nap télen is ragyog, pedig akkor Nem boldogítja virágok mosolya.

Légy igazságos! . . . főleg azok iránt, Kiket uralmad alá hajt sorsszeszély, Nincs nyomorultabb, mint az, ki az igát, Mely úgy is kínos, súlyosbitani nem fél!

Légy igazságos! . . . népek hazának Élete nem ép a szabadságtól függ: Ez csak bor a nemzetek víg asztalán, Mig az igazság légt! ez kell mindenütt!

Légy igazságos! . . . az örök dícsőség A jog bajnokát halni nem engedi

S bölcsen: nem ércből, de milliók ajkán Állás szótából alkot emlényt neki!

Légy igazságos! . . . a zsarnokok véres Koronájánál koldusrongy ékecséb: Itész az Isten is azért imálandó, Mert üdvét osztva, világot teremtett!

Légy igazságos! . . . az az: hogy az vagy Trónnal és gnyhóval szemköztt egyaránt! Magyarok díszé! Éljet hát nagyon soká, Hogy nagy lelkeddel nagygyá tedd hazánk!

Tedd nagygyá e hont: szívünk szent bálvá-Es ez teneked, hidd el, nem is nehéz. [nyát, Olyan királyra van most a magyurnak, Kire az ég is örömkönyekkel néz !!!

Nagy-Körös.

Freudhoffer János.

A jó nő szépségéről.

Irta: Carmen Sylva. — Ford.: Fekete-Mississ Georgina.

E cim alatt jelent meg Románia felséges uralkodónőjétől egy ismeretlen értekezés a „Família“ című román nyelvű családi lapban, melyet közérdeklőségénél fogva, magyar fordításban is

van szerencsén közölni és melyre különösen a t. hölgyközönség meleg érdeklődését hívom fel.

Mielőtt azonban áttérnék a jelzett közlemény bemutatására, szükségesnek tartom, hogy annak koronás szerzőjéről röviden megemlékezsem.

Carmen Sylva irodalmunkban szívesen láttott név. Főlélegesen tartom e helyen irodalmi működését ismertetésem tárgyául tenni és azt méltatni: itt csak néhány szóval akarom a t. közönség figyelmét Carmen Sylvára frányítani.

Mindenki hü képat szeríthet mir magának, munkáinak csak kis töredékét is olvasva, a feleséges irónórl.

Magas műveltség, eszmékben gazdag gondolatok nyilvánulának úgy prózáiban, mint szelid és kedves hangú költeményeiben, melyeket az érzés melege hat át.

Magasztos gondolatai megfelelő alakba vannak öltöztetve, melyeket plasticussá tesz válszatókos nyelvzete és technikai ügyessége, mihez finom aestheticai ízlése járul.

Legkedvesebb tárgya, mely egyéniségét a maga eredeti tisztaságában mutatja — a nőieség, a család és ennek központja, lelke: az anya.

Oly hü leírást tud ó nyujtani a társadalom minden rétegének élet-mozzanatairól — a kunyhótól kezdve — saját otthonáig: — a királyi palotáig, hogy becsületére válnek bármely ethnografusnak.

hogy a bíró nemcsak el nem fogad semmi ajándékot, (s ez nem elég, mert a köztudatnak még tovább kell mennie), hanem, hogy látva a bíró kényelmes anyagi helyzetét, „jó módját”, a pörös félnek még eszébe se jusson, mikép ügyét valamiképp sértő ajándékkal terjeszse el bírálás alá, s ha ilyen gondolata támadt, ettől, mint vakmerőségtől visszatarthatja, ez őt önmaga előtt megsegyenítse s kísérlete dörségét és a kísérlet sikerének abszolút lehetetlen voltát józan gondolkodása azonnal beláthatja.

A magyar kormány a bírói fizetések lehető magasabbra emelése által hatalmas javító eszközt alkalmazna a nagy néptömeg erkölcsi nézetén, felfogásán s erkölcsi érzületén. Azt az eszközt alkalmazatlanul, továbbra is alkalmazatlanul hagyni: hiba, véték és az állam és a közület ellen való volna. Mert az állam első és legfontosabb feladata polgárainak erkölcsére befolyani, azok erkölcsi tisztulására, az erkölcsök üdvös átídomulására közreműködni mert. maga az állam is életképeséget s polgárai jó erkölcsének forrásából meríti, mert állam tartósan csak tiszta erkölcsökön alapulhat! Ezért követelmén és a bírói fizetések tetemes felemelését, követelmén dacára annak, hogy az ország pénzügyi nem mutatnak valami szép ábrázatot, mert én nem az igazságkeresőt féltem az igazságszolgáltatótól, én nem a pörös felet féltem a bírótól, hanem fordítva, féltem a bírót a pörös féltől! Hiszen a magyar bíró az ő silány fizetése mellett és dacára is, a magyar jellem örökletes tisztaságánál fogva, szeplőtlenül és pártatlanul, tekintve fizetését: ezen az állam részéről nyert épen nem megfelelő ellenszolgáltatást ugyszólván önzetlennül is, teljesíti bírói hivatását! Hiszen látjuk a magyar bíró fizetése csekélysége mellett is, hogyan igyekszik minél több számon tulesni s a restanciákat puszítani!

Ha a nagy néptömegnek a bíró, bírói székében és azon kívül, jelleme

tisztasága, feddhetetlensége és pártatlansága mellett, mint eddig is, még fizetése nagyobb számerejével, a jobb fizetéssel járó „jó módja” is fog imponálhatni: nem lesz az országban senki, aki azt fogja vélhetni, hogy „egy birkával kezében, 25 ftrtal zsebében fog igazságért kocogtatni a bíró ajtaján”; nem lesz senki, ki titkosan gyanút fog táplálni, vagy pláne azon gyanujának nyíltan, vagy hírlap útján kifejezést adni azzal, hogy „az a bíró mikép és mennyire méri az igazságot”, s ha mégis merné állítani, nem lesz esküdtszék Magyarországon, mely őt — felmentené!

Dr. Nemes Vilmos.

Mindenszentek ünnepére *)

Az emberiség legmagasabb küzdelmeinek, diadalmainak képét tárja élénk az anyaszentegyház ünnepé ma. Mindenszentek ünnepét ültük. És ez szó mindent, a hova csak a hir elhathat, legyen az Napkeleten, vagy Napnyugaton, a földkerekség minden nemzetségében a merre csak hirdetik az evangelium, a ker. hivatkozást mindenütt élénk visszhangot, általános örömet, szent lelkesedést ébreszt.

És méltán! Nincs-e okunk a Szentek példáján magasatos érzelmekre buzdulni? Nem méltó-e a lelkesedés, melyet e szent napon érzünk? Nem méltányos-e, hogy a mi az elődök tetteiben magasatos és követésre méltó, az utódok szívében nemes törekvést, szent lelkesedést ébreszen?

Mily ékesen szóló lap, amely lelki szemünk elé tárul! Évezredek történélmé bontja ki előttünk viszontagságos multját. És ez időn át ott látjuk hosszú sorát a tündöklő nagy alakoknak, a kiknek nevét a történelem följegyezte és a kik nagy tetteik fényével a századokat beragyogják és egész nemzetségek gondolkozásának irányt jelöltek ki, a kiknek tiszteletét a százados viharok és hosszú viszontagságok sem voltak képesek a hálás utódok szívéből kitörölni. És ha a

*) Bevezetés az alkalmi beszédből, melyet 1888. nov. 1. Mindenszentek ünnepén, a székesegyházban mondott dr. Rézbánya y József.

hindu kegyelettel őrizi apái emlékét és a mohamedán szent áhitattal zárandokol ősei sírjához, minket kétszeresen kell, hogy öröme hangoljon a hála, midőn a multak emlékeit lelepleztük és szent kegyelettel adózunk azok emlékének, a kik a tiszta erkölcs és jámborság ösvényén előttünk világoskodtak és a kik szent hitök megvallását, szilárd meggyőződésükben, életök árán váltották meg és vallásuk igazságát vérökkel megpecsételték.

És ha a mai kor gyermeke az uralkodó vallástalanság és hitközönyöség szemléletébe annyira belemélyedt volna, hogy tulajdon életcéljáról megfeledkezne, ha az aljas önérdék és az anyagi előnyök élvezete az egyháznak legtöbb fiát is elvakítaná — Isten eltörülhetetlen betűkkel írta fel nyevöket az élet könyvébe és dicsőségeket zengeni fogják, a míg csak egy igaz ker, hívő lesz ezen a földön.

Igen! A Szentek tisztelete ma is, oly sok század után, megingathatatlanul áll és az irántok való kegyelet törvénye mélyben be van az emberiség legjobbjainak szívébe vésvé és lényegében ép oly szent és sérthetetlen, mint a mely megközelíthetetlen az emberi szív, a melynek törvényét maga az örök Isten írta. A mit tettek az századokon át követendő példa gyanánt szolgált, a mit szenvedtek, azt az emberiség közös javiért szenvedték; példátlan igazságszeretők, rendületlen bátorságuk és kitarításuk minden akadályt megtört, a mely az igazság megvallásának útjában állott. Előttük csak egy eszmény volt, szemök előtt egyetlen cél lebegett: Isten és annak megvallása.

A Szentek életében a kimagasló pont, a mi bennök követendő példa gyanánt kitündöklök: az erős hit, a tiszta erkölcs és a ker. szeretetben való munkásság, a melyből származnak a jó cselekedetek. Az előbbi kettő alapja minden emberi nagyságnak és főkélléke egyesek és a haza boldogulásának, az utóbbi elválaszthatatlan az előbbeni kettőtől és azon szent szeretetben éri el

Humanus szívről, nemes lelkről sok elhagyott család könyve emlékezik, kiket egyszerű hajlékukban könyorodományával keres fel s lekének varázserejével vigasztal.

Ezek után lássuk, mit tart Carmen Sylva a „jó nő szépségének”

Motto: „A jó nő szépsége, Isten házának díszé.”

„Oly nagy hatalmat, erőt, világosságot követel a mindenható a nőtől, mint a napfénytől; semmivel nem kevesebbet. A nő hatalmát érezhetni egész házában. E hatalommal megismerkedünk, mielőtt lakásába belépünk. Már az ajtó küszöbétől kezdjük ismerni őt és onnét érezzük egész lényét és munkálkodásainak varázsát: a kastélyban úgy, mint a szerény kunyhóban. Lépjünk drága szőnyegre, avagy csak egyszerű padlora, tojadjon aranyalny szővött drága ruhában az inas, vagy az egyszerű mezitlábos gyermek, vezessenek gazdagon ékített salonba, vagy egy alacsony szűk kis szobába, mindenütt megérezhetjük és megismerhetjük a ház urnöje szellemét, mielőtt őt láthatnók.

Ha a nő olyan, mint a napfény, akkor otthona hasonló a csillogó égbolthoz: tiszta és vidámító. Ha a ház urnöje homlokán tisztaság, szívében szeretet honol, kezében munka, úgy körülötte minden csillámló fényt és illatot terjeszt; úgy gyermekei és virágai szépen fészeldnek és nyílnak, úgy férje boldog mosolygál tér háza a nap fardalmaiból és ha vendég lép a

háza, földvidámul, a beteg hangja hullatára is már jobban érzi magát és a szükségben szenvedő jobban érez segítségét józan tanácsai, mint adományai által.

S mindez nem nehéz feladat! Ehhez csak a „szeretet” kívántatik.

Egy nő, kinek keble el van telve szeretettel, az előtt nincs akadály, nincs áldozat, nincs fáradság, vagy félelem; mert ő egy pillanattal sem magáért, hanem övéi boldogságért él. Ő nem kérdi azt: „vajjon boldog leszek-e?” hanem azt gondolja: „hogyan teendém boldoggá azokat, kiket Isten nekem adott!” A nő, ki minden időben fölteszi magában a kérdést, hamar átéri lényé varázsának körét, mert ő világossá és nagyobbítja az értelmet, felnyitja a szemeket.

A nőnek soha sem kellene addig nyugalomra térnie, míg meg nem kérdi önmagát: „vajjon kit tettem boldoggá ma?” És a mely nap föl nem melegít környezőinek kedélyét, az elveszettek tünjék szemében.

Vidámságot terjeszsen körében a hajdon is, szívélyes segítségével mindenben, ifju karjainak könnyű munkájával, szívének gyöngödsége s tiszta gondolatneme által.

Vidámságot terjeszsen körében az anya: nyugodtan viselje gonját gyermekeinek, elhárítva tőlük minden veszélyt, ossza köztük a szeretet kiapadhatlan kincsét, melyvel egyenlően fogadja minden új szülött gyermekét.

Vidámságot terjeszsen az agy nő is, bár szemhéjai fáradtak, s haja az élet viharaiiban megleresedett. Elvezet te is örögem a békés életet, melyet megérdemeltél hányatott multad után. Gyönyörködöl az ifjúság vidámságán, mely nyomokban virul s örövezzen a fénynek, a mely már a menynek kapujától ragyog föl.

A biborposz hajnaltól, a meleg éltető délig s a csöndes alkonyig, mely árnyékok vet, te nő, napfény lehetsz; s boldog az, ki olyan lehet, mint a napfény.

S ti férfiak, tekintsetek nejeitekben a ti napfényeteket! És ehhez ismét csak egy értelem kell: a „szeretet”. A szeretet nélküli nő olyan, mint az északi szélnek kitett virág; ő szívesen hozza virágot, de nem képes; csupán csak elszárgult leveleket; s mikor teljes díszében kellene virulnia, akkor hervad el. A szeretet nélküli nő lelki ereje meg van törve, mint a meggátolt folyó s víze, mely teljes hullámaival szeretet volna medrében tovább haladni, meg áll, s azt sem tudja, merre vegye útját.

Egy nő, ki nem szeret, olyan mint a téli napfény, körülvéve a nehéz havas felhőkkel; hiába akar életet lehelni s tűzével a földet melegíteni, erejét legyőzi s megtöri a fagyos zord idő,

lapon, a 4. rész végre a neveléstörténetet tartalmazza 162 lapon.

Erdődi „Nevelés”-a magvas tartalmú, minden kápodástól, kifejezési magvarosok, tárgyalásmódja szabatos és kimerítő. Katholikus színezetű, minden ízében józan, mérsékelt filofógiát árul el és jelenleg hazánk legjobb nevelés-tanítástani műve, igazi gyöngye a magyar-hon pedagógiai irodalmának.

Hazánk a nöképzésre szánt Molnár főle neveléstani munkán kívül jelenleg csak Mennyei, Bárány és Erdődi művét mutatja föl a kath. nevelési irodalom terén. Ezek közül a két előbbi elavult állásponton nevezik, mely élelken emlékeztet a hatvanas évekre, keletkezésük időjére, mégis azon nagy különbséget, hogy míg Mennyei műve emelkedett igényekkel is képes kielégeníteni, addig Bárány „Tanítók könyve” mindenkori csak a korlátozott embereknek és a pedagógiai irodalomban íratlanoknak képezte taliamányát Erdődi neveléstana ellenben alaposan és egészen korszerűen tárgyalja a pedagógiai disciplinákat. Ő művében behatóan és ábrákról támogatva kezeli mindenekeltt a test- és az egészségtant, hová a gyógvant körérlől is vett föl hasznos tudnivalókat (pl. a járványokról). A lélektant a jelen (2 ik) kiadásban lényegesen tökéletesítve találjuk előadva, logikája érdemelesen szól mindarról, amit a tanítónak ha alaposan akar tanítani, okvetlenül érteni és tudni szükséges.

Terjedelmesebb nevelés- és tanítástani igen gazdag tárházát képezi az údvés tudnivalóknak. Félőszótát Erdődi az új kiadásban oly módon változtotta meg, mint azt az 1. kiadás bírálatában cikkről annak idején kívánta. A nevelés és tanítás elveinek fejtegetése, a jutalmazás és büntetés tárgyalása, a tantervekről, az iskolatörvényekről stb. szőlő fejtegetések világozzanak mutatják, hogy itt nem mondvaesimált pedagógussal, hanem oly praktikus tanfőrfüröl van szó, aki alapos képzettségű birtokában lévén, a tanítgy minden ágát kitűnően ismeri és ki a tanítás magasztosságától málván át van hatva, nem pedig otromba bérenc módjára fozlakozik vele.

A neveléstörténetben Erdődi elkülöníti az általános részt a hazaitól. N m ád sölő fölsőleges anyagot, de lényegesen sem hagy el. Románjűk, hogy új kiadásában szemelvényekkel is fogja a neveléstörténelmi részt eszadgítani.

Mindössze igaz lélekkel mondhatom, hogy Erdődi művei tővölől nem vsári munkák, hanem olyanok, melyeknek minden során maglatszik, hogy szerzűjűk hō olvasótűgű, széles látókörű, alapos képzettségű tanfőrfű ki akart is, tudott is a közepszerűségben felül emelkedő művet alkotni. Aki magát Erdődi neveléstánára bízza, aki azt választja kauluzal a nevelés tanítás rővös mezején; az megelégedéssel fogja a művet kezérlől letenni és újra és újra ismét kezébe venni.

Jelenleg a „Tanítók könyve” száraz, változatos előadására már nem szorulunk (aki mégis részórl, az önmagya fölött tőr pálekt); most Erdődi neveléstana a legtekőletesebb tan- és segéd tankönyv, mely maholnap mindenünk ki fogja szorítani az előbb említettet, még pedig annál gyorsabban, minél inkább szaporodik a szakavatott neveléstánórl és a képzett tanítók száma. És ezt a népoktatási ügy fejtegetése érdekében melegen őhajtom is. Adja Isten, hogy Erdődi derék munkája minél előbb és minél szélesebb körben terjedjen el, hogy minél tőgabb körben hintse el a jó magot.

Ennérdje a Mindenható, hogy sok tőrvölő tanítűjűrlnek és bizdott tanítónak jusson kezébe és az utóbbiaknak nehéz kötelmeik teljesítésében údvös vezérőfőnlül szolgáljon, hogy áket a nemeres, jőra, a népevelés fontoság eszméjének terjesztésére segítse és a vallástalan iránv veszélyes elveitől megőrdje!

Schütz Imre.

LEVELEZÉS.

Dárda, 1888. október 27.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Félve kopogtatok be a jaitán kedves Szerkesztő úr, mert ártól tartok, hogy hosszas hallgatásom mián — rám sem ismer, de hát így van az, mikor az ember csak kap „egy este parancsolatot, viola szín pacsát alatt”, hogy „be kell rukkónvi” messze föl Komáromba megtanyni a „repetir G-ahrt” — még anyi ideje sem marad, hogy bajböltsse távozását. Tehát

Komáromban voltam, hol nem ánnvira az új fegyver ismétlő képességét tanultuk, mint inkább a „képességűnkét gyakorlatól: valjon tudjuk-e a „Lanfchritt”-et repatolni. És tudtuk.

De már itthon vagyok újra ebben a kis kedves vonzó városkában, hol olyan az élet, mint volt a paradicsomban, mielőtt az a bizonyos alma kőrűdés napi rendre került, hol soha meg nem szűnő barátságban, hákés egyetértésben és kölcsönös szeretetben élnek az emberek, hol igen nagy számú ismeretlen jőákrőjja is akad az embernek (Tolyás, maga ezt nem ért!) hol mulatunk gyakran és nagyokat. Jelen alkalommal is egy igen sikerült kedélyes mulatságról van szerencsém tudósítani becses lapját.

E hō 21 én vasárnap tartotta a helybeli „dalár és zene egyesület” évnegyedes hangversenyét, melyet társas vacsorával kötött egybe, mely körűlmény megszűntette a hangversenyek uralkodni szokott merev főségességt s az egészeknek családias színt kölcsönözött.

A hangverseny 8 órákor vette kezletét a „Habsburg induló”-val (itt még nem ismerik a magyar indulókat), mely után az egybegyűlt mintegy 45 főre menő városunk színe-javárlól összeválogatott publicum a gazdagon feldisített s lukullusi ebédet isgrő „étlappal” megrakott asztalhoz űlt, s esakhamar elfogyasztotta az asztalra került ételakat, melyeket m. kik a „Repetir G-ahrt” hatása alatt állunk, ismétlenül őhajtottunk, de ez nem állott tehetőségűnkben, elfogyán a puskapor.

Egyébként a hangverseny lefőlvásárlól csak díesérőrlőz szóllhatunk, a zenedarabok precis előadása bebizonyította azt, hogy az egylet a bozzafűzött reményvőknek a legszőgyobb mértékben megfelel. A dalárda, no, ez csak vegetál, de lebetne belőle valami, ha a — torkokat kiközös rűnlék . . .

A hangverseny befejeztélvél felzendűlt a cigányok zenéje mely a már ugyis pezsgő vért a lábakra kergette, s a jelenvőknek táncra buzdította és táncoltak is lankadni nem szűnő bővel reggeli 4 írág, mi bizonyítéká annak, hogy valóban fesztelen kis mulatság volt s kívánatos, hogy minél előbb ismétlődjűk.

Hogy tudósítól tsisztemnek mindunben megfeleljek, le kell írnom a jelenvölt hűlgykőszóru névsórlát is. Ott voltak: Bihar Benőné, Dagleva Bőlané öz. Erb Ferencné, dr Kis Emilné, Vinczy Gvuláné, Purman Terka urnök: Botló Katinka, Jellasióh Ilona és Nagy Margitka urhölgyek.

És ezzel engedje meg kedves szerkesztő ur, hogy letegyem a tollat azon kijelentéssel azonban, hogy jővőben szőrgalmazásban és hōvőben írok. Mely kijelentés után maradtam tekintetes szerkesztő urnak Nagyságos dárdaí tudósítójá.)

Lexi (de nem Kohn).

SPORT.

A pécsi athléta-clubról.

A pécsi athlétaikai club f. évi október hō 28-án tartotta évi rendező közgyűlést a tagok nak közpészérű részvete mállet. Az elnöki jelentéséből kitűnt, hogy a clubnak 97 rends- és 23 pírtozó tagja van. Az elnöki jelentés egybő adataira nem reflektálunk, esupán a tagok létszáma és ezzel kapcsolatosan a club működése és társadalmi célja képzi rövid elme-futtatásunk tárgyát.

Két megjegyzésűnk van a clubra: 1 szőr, hogy kevés tagja van, 2-szor, hogy a tagok között nincs kifejlőde az egyleti szellem, azaz nincs meg a clubban az élőkesség.

Ily népességű és intelligenciában gazdag városból, min Pécs, legalább megégyeszer annyitaggal dícsékdő clubnak kellene kitelni, különösen a hōl a szépmű — a hōlgyvilág — érdeklődése oly oclatans a sport iránt, mint nálunk, ott sokkal nagyobb lelkesedéssel kellene folkarolni az eszmét a fiatal embereknek. Ott, hol a jogakademia közel 100 hallgatóval ékeskedik, ott, hol ezen akademia polgári férfias vitelkedésűnknek oly sokszor nyílvszótt tanjelleitűk: méltán elvárhatná az e ővőbb kőru közönség, hogy a testedző dolgokat művelő Club zászlója alá tömegesen csoportosuljanak.

* Lasabban a viceel! Nem minden vidéki lanknak van nagyságos tudósítaja. Különben űny jutott a nagyságos titulusba, mint Pilatus a credoba és lesz rá gondunk, hogy jővőre az igazi és megillet mértékűt méréssek űnnek, a ki vidéki munkatársaink között

Hiszen ez a Club volna hivatva arra, hogy a művelő elem különböző osztályait összehozza, egymással megkedveltesse. Az őszinte nyílvszógt, az egyenes érlntkezést a sport-szőrközölások kifejlészik az emberek közt. Ebből kifolyólag a testgyakorlő Cluboknak messze ható kulturális feladatuk van. E feladatának a Club csak úgy felelhet meg, ha lehetőleg szabadelvű iránty követ vagy a művetésés körl, mint a társadalmi tőren.

Erre reflektálva következik a 2-ik megjegyzésűnk, t. i. az, hogy a Club életében nincs élőkesség. Ennek a fő oka nézetűnk szerint abban rejlik, hogy a tagok nem látogatják kedvrel a Club helységeit részint azért, mert némelyek nézve a testmozgás már terhes valami, részint pedig azért, mert többen felesélyezve érzik magukat a gymnasalótt; az idősök az ifjabbak előtt és viszont. Ezen szőrközölés és idegenkedés aként öszölnek szét, ha a Club-tagok egymás közt a gyakorlő helységekből — ha nem is athlétaikai produkciók közben, de társas összejövetelükben mennél többször érlntköznek: t. i. ugynevezett „jour fix”-eket tartanának hetenkint, vagy havonként. Ezen „jour fix”-eken aztán megbeszéléses tárgyat képezhetnek a sport ügyek, gyakorlatok rendezése, kirándulások, mulatságok stb. A merev formáság, a gűllészedés unalmas, míg ellenben az ilyen összejövetel lassankint élvezetessé válnának mindenkire.

Rendezzenek a tagok egymás közt havonkint legalább egyszor egy társas vacsorát; hiszen nekünk nemzeti hajlamunk, tulajdonságunk az, hogy vídám poharzás közt szerűnk a komolyabb eszméket megpendíteni. Az ilymódon előlőzött folytonos barátságos érlntkezés megszőrlőrdítja az egyleti köteléket; felébreszti a bajtársi érlntéletet, szóval: létre hozza a tulajdonképeni egyleti élelet.

Mi az egyletek ezűjja általánosságban? Össze hozni azon elemeket, akik hason törekrűsűek, oly szőmpőnűből, hogy az őnmagok által alkotott szűkebb körben egymást jobban felismerve, a közös cél elérésére egymást gyámolítják és segítésk; ezt pedig csak egy bizonyos fölkifejlődtő barátságos szellem meghonosításával lehet elérni.

Mindenműny egyelet közt a sport-egyletek azok, ahol a szőkiális érlék és a baráti hajlam kifejlőlésére a legalkalmasabb talaj van. A nemes férfias mulatságok kedvelői kizárólag „gentleman”-ek, azaz tisztességes emberek; a férfias szőrközölások közben — az izmok fejlődésével — művelődik a sziv, szőrlőrdőbb lesz az agy, megszűnik a társadalmi rang különbség. A tarka „dress”-ben minden ember egyenlő; az angol lord ép oly kedélyesen eljűtsza a críquet partit a szuszerterjével, mint ha a peere kamarájának elnökével állana szemben. Hazánkban is leginkább ezen a tőren gyűnlnek el magúnsaink őrmest a polgári osztályvil. Miért? mert az igazi nemesség a férfiaság és mert az ügyes, edzett, erős ember imponál minden körben.

A „P. A. C.” kabaléban őszpontosulva vannak a helybeli legjobb érlék; vezetése a clubnak kifogástalan, eddigi működése őrműmel töltheti el, mert az erkölcsi hatás kísérleti leplett; a szőmszéd városban — Mohácsos — és a szőmszéd megye székhelyén megindult mozgalmak tanuskodnak róla; gyakorlő helysége oly kényelemmel van berendezve, hogy vetekedik hazánk bármely városában létezővel — de mindenki által érzett vídamság az elvőség, a mozgalmas élet.

Igen eszűrszerű volna tehát, ha a club igazgatónaság általunk imént főrőnolozott új iránty honosítaná meg a club életében. Ezenkívül a tagok — különösen a fiatal tagok — keressenek mulatságos szőrközölásokat és ne iskolai oktatást a torna eszornokban; a fiatal emberek minél szőmszabb újí ismerőseiket hívják meg olvokor olykor a club helységeibe, akiknek tiszteletére és szőrközölésére mindig lehetne változtatott produkciókat rőgvőznűni. Beszéljenek őssze egyes csoportok, akik egytűtessen meúve a club helységebe, mindig kedélyesen fogják ott magukat érzni.

Ily módon a tulajdonképeni egyleti élelet fel fog virágozni és ennek további fejleménye az lesz, hogy a jővő évbén esetleg rendezendő versenyre tömegesen állithat ki a club gyakorlított athlétaikat, akik a vidéki egyletek versenyreire is ellátogathatnak győzelmi babé rőkért.

*

Fehér fácska lőtt vasárnap a kaposvári uradalom fűrédi vadászán Kelemen Lajos kir. törv. elnök. E vadászaton, melyet szombaton a jádi előzött meg, elejtett mint a „Somogy” írja 161 nyúl, 44 szalonka, 37 fogoly, 60 fácánkakas 3 őzbika és 1 róka.

Nagy Vadász volt október hó 25-26-án Biedermann Rezső szentegéti uradalmában. Ott volt Biedermann Ottó és neje, Bonville marquisné, Biedermann Rezső sógorneje, ki a háziasszonyt tisztelt teljesíté, Nádosy Kálmán és István, Laky ezredes, Vermes György, Stefács Pál, Trixler Károly főszolgabíró, Kammerer Ferenc és Miksa, A vadászatokkal reggel villásreggeli előzte meg, este 7-kor pedig a kastélyban finyes lakomák követték, melyeket a házigazda kifogyhatatlan vendégszeretete felejtethetlenné tett a vendégek előtt, kik Zoltán György pécsi kir. ügyész is részt vett. A vadászaton lövették 75 nyúl, 29 fácán, 2 fogoly, 2 szalonka és 1 őzbika.

Tornaegylet Mohácson. A mohácsi ifjuság között rég beszéd tárgyat képezte egy athletikai klub alakítása. Indítatva leginkább a pécsi atletikai klubnak a nyár folyamán tartott versenyei, úgy az ilyen egyletek egészségügyi és társadalmi hasznos előnye által dr. Tauszicz Emil ügyvéd és dr. Rüll Béla ügyvédjelölt urak kezdeményezése folytán az eszme újlag megpendített s az első tanácskozás eredményeként egy 9 tagú bizottság küldetett ki az alapszabályok kidolgozására. A bizottság az alapszabályokat elkészítvén, azok most már felsőbb helyen fognak megbeszélteni. Az egylet f. hó 5-én tartja első közgyűlését s addig is id. elnökül dr. Tauszicz Emil, jegyzőül dr. Rüll Béla választották meg.

Hajtóvadászat tartott október 12-ikén a száki erdőben, melyen részt vettek Siebentrud Béla szegszárdi trvszki elnök, Závody Albin és Agoston István trvszki bírák, és Döry László szolgabíró. Szákmányul esett 8 nyúl és 3 szalonka. — 14-ikén Landerer Arthur főerdész a szegszárd-guróczi erdőben rendezett hajtóvadászatot és a melyen Ufalussy Imre ügyvéd, Agoston és Borsody György trvszki bírák, Noga Károly alapít. ügyész, Modly Béla stb. vettek részt. Elejtették: 2 őzbika, 3 nyúl és egy róka.

Fácán-vadászat volt 19-én a dunaföldvári alapít. urad. földvári szigetén, melyen részt vettek: br. Eötvös József számtartó, Szöke Lajos, Szekeres Ferenc, Novák J. Gázer János és Szegszárdról Tóth Gyula, Borsody, Modly. Lövették 22 fácán és pedig 16 kakas, 6 tyúk. — 21-én pedig a grábozói erdőben volt hajtóvadászat; ott voltak: Irig Vilmos, Ufalussy, Závody, Agoston, Borsody, Modly, és a főerdősmer. Elesték egy őz és 15 nyúl.

H I R E K.

Dr. Dulánszky Nándor megyés püspök öceziája hétfőn szekvárosba érkezett és Minden-szentek napján a Iyecomni templomban a misén fényes segédletet celebrált.

Hymen. Velics János közalapítványi kir. erdész október hó 23-ikán vezette oltárhoz Szegszárdon Landerer Arthur közalap. főerdész leányát: Olga k a t. — Kerékes János mohácsi állami utbiztos eljegyezte Szegszárdon Raics Etelka k. a. t. — Deutchs Kornel, Mohács város pénztárnoka okt. 29-ikén vezetett oltárhoz Rüll Klementina k. a. t. — Kögelbauer Lajos szegszárdi alapítványi urad. ellenőr nőül vette Székes Fehérváron Péczei Vilma k. a. t.

Átheizés. Kerese Miklós sásdi járásbíró-sági albró hasonló minőségben átheizetett a pécsi járásbíróhoz, mely Kerese úrbán egy a bírói, mint társadalmi téren elismert jelességű erőt nyer.

A pécsi atletikai klub vasárnap délután tartotta tisztújító közgyűlését. Bartoságh Imre elnök üdvözölvén a megjelent tagokat, felkéri a tiktárt évi jelentésének fölvételére. A tiktári jelentés hangulgyozosa, hogy a pécsi kiállítás miatt ez évben később vehetik kezdetüket az őszi gyakorlatok, miután a helyiségek a kiállítás céljaira szolgálták. Örvendetes körülményként említi a jelentés, hogy úgy az augusztus 19-én tartott mohácsi versenygyalog-

lás, mint a szeptemb. 2-án lefolyt őszi verseny a tagok buzgó sága folytán megtartható vala; egyuttal fölvetették a győztesek nevei is. Ezután a pénztári jelentés olvastatván föl a számadások megvizsgálására Németh József J e s e n s z y Kálmán és Lutz István tagoktól álló bizottság választott meg. Egy félórás szünet után, mi alatt a számadások megvizsgáltattak, a bizottság a számadások rendben létét constatálta és a pénztáros részére a felmentvényt megadhatónak véleményezte. A fölmentvény pénztárosnak megadotván B a r t o s á g h Imre elnök köszöni a tagoknak a tisztikar iránt mindenkor táplált bizalmát és úgy a maga mint a tisztikar lemondását bejelenti. Németh József indítványára azonban a tavalyi tisztikar választatot meg újójlag, azon változással, hogy alszertárosá Percezel Béla helyett Ott Béla választották meg; ugyancsak Németh József indítványára elfogadták, hogy ezentul az évi számadások mindenkor a közgyűlés előtt 8 nappal legyenek átvizsgálodók, miután a számadásoknak a közgyűlés alatti megvizsgálása annak menetét megakasztja de másodsor a számadásoknak tételeinkit lkiismeretes átvizsgálása hosszabb időt igényel. Egyéb tárgyi hiányában a közgyűlés véget ért.

Rendkívüli városi közgyűlés tartott 29-ikén a regále-megváltás ügyében a képviselőházhoz intézendő felirat alkalmából. A tárgyalás fontosságánál fogva a főispán a tagok fizy-lmét fölhívta, bejelenté, hogy B o e u e r l e Jánost főszámvevőnek, R e e h Györgyöt pedig tisztelbeli aljegyzőnek kinevezte. Felolvastott C s á k y Imre gróf közoktatási miniszternek beküldött levele, továbbá a belügyminiszter rendelete, hogy, mint az már közöltük, a vízvezeték kiújítási-akat addig nem hagyhatja jóvá, míg a részletes építési tervet meg nem kapja, a helypénzszedési szabályzatot azonban jóváhagyta a miniszter. E szabályzatról azonban megemlítjük, hogy a tanács gondoskodásából a bérlőkkel kötött szerződés, mely már aláíratott, megoldottak egy ponttal, azaz t. i. hogy a m a g a n h a s z n á l a t a s u z a m p i a c r a s z a n t á r u k u t á n h e l y p é n z n e m s z e d h e t ő. Ezután fölolvastott a képviselőházhoz intézendő fölirat, mely általánosságban elfogadott az italmelési engedélyjdiak leszállítását kerő passus kibagyásával, mely kibagyást Bolzár Kálmán indítványozá — igen helyesen, mert az a sok kurta kocma, melyek gomba módra szaporodnak a közérkölciségnek és közrendszetnek valóban nagy ártalmára vannak — A Megye-utca leszállítása kapcsán a közgyűlés belegegyezett, hogy a léposz továbbra is fennmaradjon. — A mult évi gyámptiktári számadás mintaszere rendben találtatott. Az erről szóló jelentés kiemeli Németh József alügyész oadaó buzgó ságát, melyvel a gyámptiktári ügyeit vezeti, mi valóban kellemes tudomásul szolgál. — Rónaky Nándornak 373 ft 33 kr nyugdij és 149 ft 66 kr nevelési ptelek szavatoltak meg. — Végre Förster Béla indítványára M a j o r o s s y Imre főjegyzőnek a szépen kidolgozott, alapos és férfias föliratért — melyet lapunk más helyén közlünk — köszönet szavatoltak, a polgármester pedig megköszönte a főispánnak, hogy annyira szíven hordja a város érdekeit, személyesen eljőve a rendkívüli közgyűlésre is, mire a főispán kijelenté, hogy a város föl felfogott érdekeiért mindenkor kész lesz a jövőben is minden tőle telhető megtenni.

Műkedvelői előadás. A jogakademiái olvasók f. évi december hó 1-én műkedvelői előadást rendez, melyet az iskolai évben még egy fog követni. Színe kerülnék a „Nyolcadik pont” és „Rahbolykos” c. egy felvonásos vígjátékok, közben egy monolog, az előadás a jogakademiái zenekar 1-ső felléptével nyitandja meg. A szereplők névsorát csak legközelebbi számmunkban közölhetjük, mert most folvik csak a hölgyek felkérése és a szerepek kiosztása.

Halalozás. Szemerai S z á s z Gusztáv született Hintz Mária, Szász Gyula pécsi kaszteri felügyelő neje meghalt hosszú szenvedés után október 28-ikán életének 44 ik, boldog házasságának 23-ik évében. Temetése nagy részvét mellett 30-ikán ment végbe. A korán elhunyt hitvest és anyát férje, gyermekei: Gyula, Géza, Mária, Thérézia, Aladár, Margit, Zoltán és Ödön és nagyszámú rokonok siratják. Áldás legyen porraim mindörökké. — P a r k a s Jánosné szül. Burghard Evelin, Farkas Irma polg. isk. tanítóé éds anyja meghalt okt. 28-ikán 58-ik évében. —

Z á d r i a Mathild, Zádria Vilmos vendégfős testvére meghalt okt. 31-ikén, 43 ik évében. — Szentesi Orttaya Gyula nyugalmazott es. kir. őrnagy meghalt 25 ikén 54 ik évében. — H o m a n János mohácsi kereskedő meghalt. Te metése nagy részvétet okt. 30-ikán ment végbe.

Városi közgyűlés lesz f. hó 5-én. **Fölvolasás.** Strakosch Sándor, a világhírű recitator f. hó 10-én Barcon fölvolasást tart. **Szerencsétlen esés.** Andrassy Aladár gróf, mint a „Somogy” írja, a napokban Szegvárti hírtökán vadászat közben lováról leesvén, lábát kitörte.

Tisztujítás a polgári kaszinóban A pécsi polgári kaszinó mult vasárnap (okt. 28.) tartotta meg az évi rendes évi közgyűlését, a melynek úrvonalában egyezől tárgya volt a tisztujítás, Megváltasztattak: H a r t l Ferenc elnöké K o n k o l v i Agoston igazgatóvá, M i h á l o v i c s Anna I. tiktárrá, W a c h t a r Ede II. tiktárrá, G e h a r d t Ferenc pénztárnokká, H e g e d ű s Károly ellenőrré, G u r n e s s e r s Lajos I. és S k o l n i k Géza II. könyvtárnokká dr. T o l d i Béla ügyészszé Választmányi tagokká ugyanazok lettek — két új tag (Kopp N. és Tamásy Ferenc) kivételével — mint az előz évben. A tisztujítás előtt a tiktár és könyvtárnok évi jelentésüket olvastatták föl. A tiktári jelentésből konstatalható, hogy a tagok száma 275-ről 263-ra olvadott le. Ely magán könyvtár, mely 480 művet foglal magába, 250 fr. önk. áron vétetett meg. S i r i s k a k A n d o r könyvtárról az előbbi könyvtárhoz vonatkozó részles jelentésével kint, hogy az egyesület elődigi könyvtárak száma 360 kettő magyar és 115 kettő német miből állott, a melynek összes becsértéke 417 forint tesz ki. Jelentésének végén kijelenté, hogy a könyvtárnoki tisztet jövőre nem fogadhatja el. A gyűlés végén kimondatott, hogy ezentúl a polgári év szeriut veszi kezdetét a kaszinó év is.

Gradus ad Parnassum. Városunkban nagy feltűnést keltett azon körülmény, hogy a Kissfaludy Imre táblai bíróvá történt kinevezésével megüresedett bírói állásra még pályázat so volt hivertve s már is kinevezetett rá Steingassner Akos törökbeeseli járásbíró. Az előléptetésre méltán váro pécsi albrók nagvott nyeltek ehhez a lutheranus fogáshoz, de végre is vizgatalták magukat azzal hogy, adál Uram esőt. De ebben sem volt köszönet, mert az új bíró még le sem tette mint pécsi törv. bíró az esküt és már is fölhitvák Budapestre a kir. táblához kisegítő bíroknak. — Most már értjük, hogy miért kaptnuk mi oly könnyen egy új aljegyzőt. Elvettek tőlünk egy bíró és adnak helyette egy aljegyzőt. Ebben az egy tényben látható a magyar igazságügyi politika összes nyomorúsága és ennek a nyomorúságnak az oka.

Felügyezett albró. A Jankovich Dénes mohácsi albró által dr. Tarnai Károly ellen indított sajtóper verditjének kihirdetésekor nagy kó esett le a mohácsiak szivéről. A felmentő ítélet egyuttal elmarasztaló és compromittáló volt albróira s a mohácsiak örültek az elégtételnek, melyet nekik a sors adott. Örömiük azonban nem sokáig tartott. A compromittált albró az eskhátszékki tárgyalás után — bene gesta — haza ment bírói székébe. Mi lesz velünk, kérdék maguk között a mohácsiak, ha ilyen a bíró megír nekünk az igazságot. Különösen meg volt akadva azon ügyvédek, kik Jankovich ellen tanuskodtak és folyamodtak a járásbíróhoz, ezen folyamodványt áttette a pécsi törvényszék elnököz, kinek távollétében S z i k s z a y J á n o s kir. tanácsos helyettes elnök a törvényben gyökerező jogánál fogva a súlyosan compromittált albrót hivatalától vasárnap felügyeztette, mely gyors és erőlyes intézkedés megérdemli, hogy róla ne csak a mohácsiak, hanem Magyarország egész bírói kara elismeréssel vegyen tudomást.

A Fairbanks merlegekről szóló, lapunk mai számbán foglalt hírdetést ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Elveszett ökr. Butor Károly babar-szölősi lakosnak Miholjácraól a vásárról jövet szeptember 27-én egy ökre (vadász szőrű, fennálló porze szarvu, 7 éves bélyegtelen és jegytelen) megvadulván, Kovácskésán a faluban megugrott. Tulajdonosa október 10-ikén keresés közben — harkányi erdőben látta; ezóta azonban nyoma veszett. Akik az ökröt megtalálták, vagy esetleg tudnak róla valamit, utbaigazodhatás végett sziveskedjenek a legközelebbi szolgabírósnágnál jeleltetni.

tetőpontját, a mely a népeket és egyeket egymással összetűzi.

Vallásosság, erkölcs és ker. szeretetben való egység, amit a Szentek követendő példa gyanánt reánk hagytak; — vallásosság, erkölcs és ker. szeretetben való egység lenjete tehát által egész életünket; jussón eszünkbe, hogy nem e muló életre vagyunk alkotva, hanem igazi hazánk a menny, a honnét ma a megdicsőültek letekintenek és vizgatoljon bennünket földi viszonyságainkban!

Pécs város felirata a regale-ügyben.

Mélyen tisztelt Képviselő Ház!

Az állami italmérsi jövedékről s ennek folytán adandó kártalanításról szóló törvényjavaslat már előzetes bizottsági tárgyalás alatt lévén, bizonyára rövid idő múlva a mélyen tisztelt képviselő Ház érdemleges bírálata alá kerülend.

Közgazdasági és közérkösi tekintetéből tagadhatatlanul kívánatos az italmérsi regale jognak a magán kezekből való kivételre, rendezésre, a mi ép ezért múltán már rég jogosult újaj képez.

Am de a kérdéses törvényjavaslatok az új alapjának, a közgazdasági szempontoknak épen nem felelnek meg, mert ezek által a föld-birtokos és más magán jogosult regale jogainak mint az egyenlőség s annak következményét terő közhelyesítés magasatos elvnek megtartásulása előtti időszakból származott, a fejlődött, változott viszonyok követelményeivel már merőben ellentétben álló maradványoknak, a viszonyok kívánata rendezése helyett, az állam részére nem csak az önérdékű eljárásában passzra legtöbb-ször okot adó magánjogosult, hanem a közle- nek hatalmas tényezőit képző törvényhatósági és egyéb városok, ugy a magukat áldozatok arám megváltott községek határozott kárára is. — új monopolizált jövedelmi forrás megszerzése előz- tatik, — minek eredménye csak az az, hogy a szűkebbül magánjogosult, a közérdekből a jövedelmük értékelésénél a városok és községek helyére a legalább is kétszeresen többlet igényű hatalmasabb állam lép, a melynek legközvetlenebb fiskális érdeké- ben a városok és községek prosperitásának egyik legnevezetesebb forrása nem is egészen az igaz- ság, sőt még csak nem is méltánosság követel- ményei szerint vétetik ki, sőt ioggal monda- ható, hogy nevezetesen részben conficiáltak, szó- val: a törvényjavaslatok által a fokozódó adók sok nemével terhelt nagyközségekre mi közgaz- dasági előny sem származhatik, mindezt az ál- lamkincstár merev fiscalis érdekében önmagába szívva, a mi egészséges állapotot nem teremthet.

Meggyőződésünk az, hogy a regale - jog megváltásából, a közgazdaságra hajtott előnyök csakis akkor valószínűleg mag, még pedig az államkincstár helyesen alkalmazott érdekeinek biztosítása mellett is, ha az egyelőre tett italmérsi jog terhei nem emelődének a céltört mérvben s a valódi érték megváltása, a városok s egyéb községekre ruháztatnak, miután aként azok lakói között a megállapított díjak fizetése mellett a kérdéses új szabaddá tétetvén, gazdasági és kereskedelmi szempontokból egyaránt kívánatos szabad verseny előveit az egész ország határozott javára elérhető, megvalósíthatók vol- nának.

A kérdéses jogoknak községi megváltása ellenében úgy látszik a törvényjavaslat fő és döntő indoka, az államkincstár fiscalis érdekében akadálytalan kiterjesztésének biztosítása, a mi miatt a javaslatban említett egyéb mellékinde- kokra, a melyeket alaposnak el nem ismerhe- tünk, nem is terjeszkedtünk ki.

Nehéz szívvel ugyan, de fenn vázolt meg- győződésünkön erős véve, a törvényjavaslatok ezen tendenciájában megnyugodhatnók akkor, ha nyíltan kimondatott volna a törvényjavaslatban az, hogy az állami italmérsi monopoliump az ország pénzügyi állapota rendezhetőségének egye- dül pancácia s mint ilyen az a magánjogosult- takkal, és ha már alkerülhetetlen a rendezett tan- tús- városokkal, köz-égekkel szemben érvénye- sítettnék a szükség tartamára a melynek lefoly- tával a rendezett tanács városok és községek jogaiba szállna az át, s ezenkívül a törvényha- tósági joggal felruházott városok speciális vi- szonyaik igazságos mérlegelése folytán az emlí- tett felette sérelmes törvényjavaslatok keretébe föl nem vették jelenben érvényben levő jogaik gyakorlatában nem háborgattak volna.

Annak beigazolására, hogy ezen kiválonam mily igazságos, közérdek szempontjából mily helyes és méltányos s hogy a kérdéses törvény- javaslatok intézkedései a törvényhatósági városok vitalis érdekeire mily rendkívül károsak, önfenn- tartási kötelességünknek tartjuk a mélyen tisz- telt képviselő Háznak bizodalmentlen a következ- zőket elősorolni u. m.:

1-ször. A törvényjavaslatokban a törvény- hatósági joggal bíró városok különleges viszony- aira a kellő figyelemre éppen nem méltat- vák, már pedig tagadhatatlan, hogy ezen váro- sok, mint közgazdasági és kulturális gőcz- pontok az ország erős támpontjai, a kincstár áldozatkész adózói, az előrehaladás utóéri, lelke- sített apostolai voltak és lesznek mindig, a kik az édes háza iránti kötelességüknek az ösöktől öröklött polgári erénnyel feleltek meg mindenkör- és járultak s járulnak a földterhelmentesítési ál- dásos eredményű törvény keresztvitéltéhez anél- küli, hogy ők abból bármi csekély előnyre szá- mlíthatnak volna és így igazságon kívül a legtel- jesebb méltánylatot anny is inkább igényelhet- nek, mert minden, a mi elnyújtakra szolgál, ki-

hat legközvetlenebbül az ország azon részére is, a melynek központjaul szolgálnak.

A kérdéses törvényjavaslatok sarkalatos hi- bája tehát el-ő sorban az, hogy a törvényható- sági városokat az egyes regale-jogosultakkal és a kiskörű városok és községekkel egy színvonalon mérlegeli, mert miint már fentebb említett, a törvényhatósági városok nyilvános vagyonekzelése közvetlen kormányhatósági ellenőrzés alatt áll- ván, regale-jövedelmüket a megadóztatás alól sem el nem vonják, sem pedig el nem vonhatják, mert jövedelmük nevezetes részét minden kár- pótlás nélkül az állami közigazgatásra fordít- ják, a megyék közigazgatási költségeinek fede- zéséhez közzetve. Állami adójukban hozzájárul- nak s az éhét megmaradó jövedelmet is tiszt- tán közelekre használják és így szükségleteik a mindkább fejlődő viszonyok követelményei szerint évről-évre szaporodnak elannyira, hogy az indirekt jövedelmi források szorgos kihas- zánlására vannak utalva, miután a direct köz- ségi pótdíkok már is legtöbb helyütt a fejlődés akadályá gyanánt tulmagasak és helyzetüket su- lyosítja azon körülmény is, hogy az újabb adó törvények és javaslatok szerint a községi pótd- íkok kivételre rendszerint megtagadtatik.

Az indirekt jövedelmek közül a regale-jog a törvényhatósági városok mindegyikének nevez- tes forrása, amit részükre meghagyni, a helyes közgazdasági politika már csak azért is megkö- vetelhetné, mert úgy szólna ez az egyedül, mely idők folytán lépésről-lépésre szaporodó szükség- sek fedezésére a községi pótdíkok nagyobb eme- lésére nélkül módot nyújt egyrészt azért, mert a polgárok iránti kiméletből még kihatással va- nines egészen, tehát fejleszthető és másrészt, mert a labóság szaporodásával a jövedelm is természetesen módon emelkednek, a mi ha a kör- dásos törvényjavaslatok életbeléptetésével lehet- lenné tétetik, a törvényhatósági városoknak az indirekt helyes megadóztatási módok helyett, a már is főleg a földet és házat leginkább terhelő és egy-két kivétellel általában magas direct pótd- ík áldatalan falemeléséhez kellend folyamod- niok.

Szomorú kilátás, mert az előrehaladás le- győzhetetlen akadály-kövérdé a tepsédés, sőt a sajnos visszaesés veendi kezdetét, a mi, hogy az egész országra szerencsétlenség, kétségtelen!

A törvényhatósági joggal felruházott váro- sok tehát a sérelmes törvényjavaslat rendelkezései alól országos érdekből kinyugadtak volnának annál is inkább, mert ezen városok legtöbbjeiben a regale már amugy is egészen a fejlett gazda-ági viszonyok kiválonam szerint és a fízető köteleseknek mindenesetre előnyösebb módon van kezelés alatt, mint az az új törvény agerite alatt a legjobb iparkodás mellett is vár- ható és lehető, a minek igazolásul csak azt em- lüjük fel, hogy nálunk már mintegy száz év óta a bor és serregale szabadon, vagyis akként gyako- roltatik, hogy minden kifogástalan polgár mér- heteti ezen italokat, tartozván a jótékonycélra

A férfi, bi szereti nejt, minden nap újabb kincseket fedezhet fel lelkében, mint többre be- csül bármennyi drága kővel, mert ő érte kell, hogy szenvedjen a nő aggodalmát, szomorúságát, félelmet, fájdalomt s halalos veszélyeket.

A férfinak hálásnak kell lenni neje iránt a csöndes, békés, boldog otthonért, melyet neki elővárszolt s gyermekeiért, kikből szorgalmas, becsületes ember-ke nevelt.

Mert a nő föl van ruházva földfeletti ha- talommal, nagy méltósággal, tehát oly szépség- gel mely fölül mul minden külvilági ékességet, ő: „anya”!

S anyának lenni, ez lény, hivatásának kezdete és vége! Anya! ez a legmagasztosabb elnevezés, mit adhattak neki. Anyának lenni: ez a nő dicsősége, ez életének tanuja, ez dicsőségé- nek koszoruja, harca és győzelme, élete és halála!

S ez érzelem oly hatalmas bármely nő ke- belében, hogy már serdülő korában gondolza a nálánál gyöngyöbket, később anyja lesz szüleinek ha azok megörösznek s elgyenyűlnek, anyja lesz még férjének is, kit szeretettel félt és gondoz.

És ha a nőtl meg van vonva e mennyi érzelem, úgy idegeneknek ajánlkozva azt, mert a szerelem forrása ki kell, hogy törjön egész erejével kebléből. Ez érzelem segítségével, mely áldozatot kíván, egy vészes nőt is meg lehet lé- riteni; ez érzelem lemoshatja bűnét a saját és a társadalom szemében.

A rossz anya nagy boldogtalanság. Azon férfi ki rossz nővel van megbíntatva, elvesztí minden reményét; mert a rossz anya alantabb fokon áll mint az állat, mert az is képes fiaíért életét köczkáztatni.

Ha látni fogsz egy hóst a harc mezőjén, vagy egy másik férfit a lelki kincsek országában tudd meg, hogy annak kiváló anyja volt.

Ti anyák! gondoljátok meg, hogy azon apró lények, kiket Isten beletekre, karjaitok közé küldött, elsajátítanak töletek minden jó és rossz tulajdonságot; óhajaitokat és vágyaitokat, lelki szépséget és tisztaságot; töletek fogad el mind-nt, de mindent! Ti töletek függvakra gyermekeitek boldogsága, vagy boldogtalansága, lelketek indulatai szerint; mert az alapja és tényezője öltünk sorsának.

Az anya béketűrése a szenvedések közepett, a köszönt, mit az anya ad a szeretet egy me- leglebb sugárért, vagy egy jól eltöltött óráért, nagy hatást gyakorol a gyermek kedélyvilágára, épen úgy, mint az anya közönye vagy elgőzde- tlenége, mi úgy elszomorítja a gyermek lelkét, hogy abban sem talál vigaszt, mi ellenkező eset- ben a legnagyobb örömet okozná neki.

Az anya titokzatos befolyása megmérhetlen mély; hatalmát ő maga sem ismeri, s csodál- kozik, hogy kikelt az, a mit ő vetett s ismét csodálkozik, ha észreveszi, hogy elveszett az, mit ő ápolt, Mert bármily közel áll a nő hiva-

tása az Istenséghez, bármily hasonló szeretete a napfényé-é, sokszor téved és hibázik. Azért le- gyen a férfi segítségére s konnyítsen terhen, melyet visel; mert kölcsönösen egymást szer- rete és becsülete elősegítik egy egészséges gene- ratio virágzását, kik méltók lesznek Isten gyer- mekeihez.

Adj erőt nekünk szí. Atyánk, hogy hiven teljesítsük egymás iránt a szeretet köteleességeit. Te, ki mindnyájunkat egyenlővé teremtetél, adj erőt, hogy tökéletesedve, egymáson segítve közeljünk te hozzád mennyei Atyánk! Tégy jóvá s tisztává bennünket, mert te tanítál megismerni a meny- nyei szép-éget. Te, ki felruháztál bennünket meny-ado mányoddal, aadtál nekünk gondolkodó értelmet, mely világit, mint a napfény s mely erőt ad, hogy örömet hozzzunk áldozat azért, hogy gyerme-ink okosabbak, jobbak legyenek, mint a miyenek mi vagyunk. S ha gyakori is tévedé- sünk, te nem fogsz elfáradni abban, hogy nekünk a helyes utat kijelöld.

Engedd Istenem, megvilágitva a te szeretetted napfényével, hol az áldozat soha sem tűnik nagy- nak, hol a megbocsátás megmérhetlen, hol a há- lát nem felejtik el soha. „Amen”!

Közi: Kirohner Béla.

szolgáló 50 kr. cégérpénzen felül a bornál 1 frtot, a sernél pedig 1 frt 70 krt hecolitertként a város pénztárába fizetni, s csupán a pálinka-mérés jog volt és van exclusiv kezelés alatt, megkívánván az főleg erkölcsi tekintetek, nehogy a pálinka élvezet helytelen kiterjedést nyerhessen.

A nálunk eddig szedett díjaknak tehát legalább is kétszeresét fogja az állam követelni.

2-szor. A szőnyegen forgó törvényjavaslat sarkalatos hibája az is, hogy abban az államkincstár fiscalis érdeke, a tulajdonjog szentsége fölé helyeztetik az által, hogy a kártalanítás csak azon jogért előzatiakat megadati, mely utóbbi időben tényleg gyakoroltatott, abból az illető magán ezután, község, vagy város hasznot, jövedelmet huzott.

Városunkban ép ugy, mint több más hasonló városban az ugynevezett italmérségi illeték (regale engedély díj) nem szedett azért, mert ezen jog gyakorlására még égető szükség nem volt s helyi viszonyaink között, a lefolyt rossz esztendő után az italmérséssel foglalkozók terhelnek emelést kívánatosnak, méltányosnak nem láttuk; ámde ezen jogról a város közönsége le nem mondott s ennek érvényesítését oly tartaléknak hagyta, a melyhez szükség esetén még hozzá férhat, s ugy járt el, mint az osztrák gazda, ki nagyobb területű földjéből a jövő évek jövedelmezhetőségének biztosítására ugart hagyta.

Nem igazságos tehát, hogy az állam ezen jogért, mely neki nevezetes jövedelmet, még pedig a törvényjavaslathoz jelzett mód szerént s az 1880-ik évi népszámlálási hivatalos kimutatásban kitüntetett lakosság számához mérten mintegy évi 4550 frtot hozhatna, mely összeg idovel a népesség szaporodása folytán természetesen emelkedik is, mi kárpótlást sem ad.

Ez csak 4%-ku jövedelmezés mellett is a város terhére erede-ly vagyon értékben mintegy 100000 frt kárt eredményezne.

3-szor nagymérvű kárt okozna a törvényhatósági joggal bíró városoknak a kárpótlás tekintetében alkalmazása venni kívánt azon módozat is, mely szerént az 1882 ik évi január hó 1-től 1886-ik évi december hó végéig terjedő öt év alatt adó alá vont összes jövedelmek egy ötöde 15%-lék, illetőleg értesülésünk szerént az előleges tárgyalást eszközöl bizottság többségének megállapodásához képest 10% lékra leszállított kezelési költség levonása után képezve a tiszta kárpótlási állapot, melynek 20-szorosa eredményezze az államkincstár által adandó kártalanítás azon összegét, mely a törségi fluctuációnak kített értékpapiroknak szolgáltatnék ki.

Ezen a magánosoknál csakugyan elégszer tapasztalható jogtalan előnyvesítési törekvésekkel szemben helyén lehet előre látás a nyilvános számadás alatt álló városokkal szemben nem indokolható és igazságtalan a megváltás alapján nem az említett öt évek kezelési költség címén 15, illetőleg 10%-lékkel keresbittelteti is ezéltől átlagos, hanem a törvényjavaslat *életbe léptetését előző évre biztosítva levő tiszta jövedelem, tiszta a haszon képezhetőnek csak,* a melynek nálunk minden egyből levonás nélkül számítható 20. szorosa járna kárpótláskép, — mert itt, a kérdéses jogok *haszonbérlet utján* kezeltetvén, — a város *pénztárába befolyt évi jövedelem, már minden költség nélkül ment tiszta jövedelme a városnak,* — a mely jövedelmű összeg a regale valódi jövedelmezőségét s eként a törvényjavaslat szerinti értékét nem is tünteti elő, — miután akkor, — a midőn ezen jogok gyakorlására haszonbérlet válalkozik, ezt kétség kívül azért teszi, mert számított magában, hogy nemcsak a *költségek, nemcsak a regalé tulajdonos által kívánt évi bére, hanem saját haszna is kikerül, ámhár tőle ezután adó is szedetik,* — amit, hogy az illetők mindig meg is találtak, — mutatják az edigi haszonbérleti szerződések lejtáral mindig előnyösebbé vált bérleti ajánlatok és eredmények.

Ha az 1882—1886. öt évi cyclus összes jövedelmének egyötöde vétetik alapul aként, hogy ebből az eredeti törvényjavaslat szerinti 15% kezelési költség címén levonatik, a bor, sör és pálinka regale megváltási tőkéje 676801 frt 80 krt lenne, a minék 4½%-kos évi jövedelme csak 30456 frt 8 kr lesz.

Ugyanezen ötövi átlag alkalmazása és 10% kezelési költség levonása mellett a megváltási tőke már 39812 frtal töbre, vagyis 716613 frt 80 krra emelkednék, a minék ismét 4½%-os évi jövedelme csak 32247 frt 62 krra rug.

Ezen az előbbinél kedvező eredményt is

összehasonlítva az 1888-ik évre haszonbérleti szerződéssel biztosított tiszta jövedelemmel, az évi jövedelmi veszteség már az első évben is a 6000 forintot jóval meghaladná, mely veszteség később, miután ezen jövedelmi források a tapasztalatok szerinti — rendes viszonyok között — a város népesedéssel természetesen fokozódnának, még magasabbra fog emelkedni.

Tehát a törvényjavaslat szerinti az állam házi pénztárunk által most élvezett jövedelem nevezetes részét kellő kárpótlás nélkül nyrendi át, a mely jövedelmi veszteséget sulyosítja az, hogy az eddig kimetlelő nem alkalmazott és fentebb már számszerint említett regale-díj szedhetősé elvonásával a város ismét több ezer forint eshető évi jövedelmét elveszik és így az évi veszteség legalább is 10—10000 frtra számítható, a mi miatt *szükségleteink amugyis évről-évre rohamosan szaporodván,* a községi pótdadót rövid idő alatt bizonyára a 40%-on is jóval felül kell emelnünk, a mi fejlődésünknek, kulturális előhaladásunknak kétségkívül nagy gátat vetend.

Még sulyosabb, vizsgálhatatlanabb lenne helyzetünk ha a törvényjavaslatok életbe léptetésével, falusi borrház-szedés jöznék, vagyis ama régi községi indírect adó-jövedelmi forrásunk mely szerint faluról a városba hozott minden hektoliteryi kinérsé alá kerülő bormennyiség után a város pénztára javára 1 frt 70 krt szedetik, minden kárpótlás nélkül megemésítetnék, mert ez által 1887 évi zárszámadásunk szerinti 7861 frt 38 krra rugott és az 1889 ik évre ké szített előirányzatunkban haszonbérli szerződés alapján 8185 frtban biztosított tiszta jövedelmétől is elesünk és így az előbbikkel együtt az évi jövedelmi veszteség már az első esztendőkből is 18—19000 frtra menne.

A törvényjavaslatokat tehát már csak amint is nagy aggodalommal kell foglalkoznunk, mert statutáris régi jogok meghagyásáról, avagy igazságs megváltásáról a törvényjavaslathoz határozott, megnyugtató rendelkezés téve nincs.

A törvényjavaslathoz kitétt azon kamatozási módozat, melyszerint a kárpótlási kötványok kiszolgáltatásig, ami két évig is tarthat, a kamat minden év végéig, azonul pedig az állam-papírok szolvénycin-k esedékossága szerint fizetetik, a törvényhatósági városok háztartásában káros következményt zavart idézend elő, miután a most nevezetevünként előre fizetett jövedelem elmaradását *költséget,* tehát *újabb kamat teher mellett lehet csak pótolni.*

Ezen veszteségek elkerüléséről szükséges és igazságos gondoskodni.

5-ször. Sérélmes azon intézkedése sem, mely szerént a kártalanítás ügyében az utasítás szerinti, bizonyára csakis az állam érdeket szem előtt tartani köteles kir. adfűlgyelő által ké szítettik a megváltási javaslat elő s ez ügyben, az államkincstár érdekeinek védelmére, előnévfűlésára hivatott pénzügyministerium jogosult végleg határozni.

Azon tapasztalat, hogy igazságos bírő a maga ügyében senki sem lehet. kívánatosná tenné, hogy a mondott irányban vitás esetekben valamely független forum pl. a *pénzügyi közigazgatási bíróság* részére tartassék fenn a végleges elhatározás.

6-ször. Sérélmes azon intézkedés is hogy nincs gondoskodás téve arról, miként a törvényjavaslat 58. §-ában előre látott 6 éven túl is megmaradhatnának a városok a regale jogok kezelése és hasznosításában, pedig ez, ha csak az államkincstár jövedelmeinek minden éron való szaporítása nem a cél, az állam érdekében is igen észszerűen megterethetnék, ha a kincstár a 6 év letelte után lefolyandó minden öt évre a bárt 2% tölival emelné, mindaddig, míg a törvényben megállapított amortizációs idő lejár, amihor is az akkor elért jövedelem állandó jövedelmi tételt képezne.

Joga lenne azonban a városoknak, ha ezen bérleti módozatot magukra időközben károsnak találánák, a viszonyt egy évi felmondás mellett felbontani, a mikor is azok a törvény általános rendelkezéssel alá esnének.

7-szer. Sérélmes a törvényjavaslathoz alkalmazni ezéltől megváltási eljárás is, mert ez csak is az esetben lenne a városokra elfogadható, hogy ha a pénzügyi községek első sorban a városokkal tartoznának a megváltási eljárás megkísérteni, és hogy ha ezek a fizetési

mennyiség alapján helyesen kiszámított megváltási összeget megajánlják, a kincstár köteles lenne a jogok használatát 5—5 évi cyclusra a városoknak minden verseny kizárásával még azon esetben is átengedni, ha netalán magán személy, vagy más testület által magasabb összeg ajánlatnak meg.

8 ször. Sérélmes a törvényjavaslat azon intézkedése is, mely szerént az italmérségi adó után községi pótdadót kivetni nem szabadna és az italmérségi jövedekről szóló törvényjavaslathoz intézkedéseit homályosnak tartjuk, szemben a megváltási törvényjavaslat fennebb intézett rendelkezésével, amiért is ez utóbbi intézkedés érthetőbben és világosabban talat volna szövegezendő.

9 szer. Magas továbbá a saját borait kimérni kényszerűl szőlőtulajdonostól követelt 10 frt évi regale díj is, miután a mostani kereskedelmi constellációk között a szőlőtulajdonosok csakis ékként bírhatók nagy-nagyon boraitk elárulni, s jövedelmüket, igen nagy részben megélhetési alapjukat, a phyloxera már is megátamadtta.

10 szer. Végül sérélmes a törvényjavaslat azon intézkedése is, hogy az italmérségi jog gyakorlását nem köti a helyi illetőség megszerzéséhez, miután minden város természetesen érdeke megkívánja, hogy azon személy, ki a területen jogot gyakorol, ugyanazon város illetőségéhez, annak érdekkötelékébe tartozzék.

Mindenekelő fogva arra kérjük a Mélyen tisztelt képviselő Házat miszerint:

A törvényhatósági városok speciális viszonyainak igazságos és méltányos figyelemba vételével, ezen városokat a *kéréses törvény rendelkezése alól kihagyni* kégyeskednék.

Kik egyébiránt hazafias hűvözlettel maradtunk Péceset, 1888. évi október hó 30-án tartott rendkívüli kögyvűlésünkbenlő alázatos szolgálói Pécs kir. város közönsége nevében.

Aldinger János Majorossy Imre kir. tanácsos, polgármester. főjegyző.

T A N Ü G Y.

Egy kiváló paedagogiai munka ismertetése.

Napjainkban, a 19 század utolsó negyedében nem képezhetek magamnak tanítóit, ki a paedagogiai irodalom fejlődése iránt érzéket nem tanusit. És ezen érzékből kifolyólag lehetetlen, hogy figyelmét a t a n ü g y i r o d a l o m t e r m e k e i fölé ne hivatná, hogy azok legjelésbiket, birni ne óhajtáná. Hisz a legközönségesebb kézműves nem érzéketlen mesterségének vívmányai „forzái” iránt, örmömel vast tudomást újításokról, javításokról, melyek szakmájába vágnak és készséggel törekszik azokat hasznára fordítani. Mennyivel inkább kell ezt a tanítóknak fölteni, mennyivel inkább kell nekik iparkodni a paedagogia legújabb vívmányairól biztos tudomást és világos fogalmat szerezni! A haza jövője az ő kezeikben van letéve; fontolják meg jól neves tisztók nagy horderejét, fáradoznak szüntelenül továbbképzésükön és tegyenek meg e tekintetben mindent, mit tőlök a haza jogosan megkívánhat. Aki nem halad az elmarad és ami 1—2 évtizeddel azelőtt még helyes és korszerű volt, az ma már talán nem az Ebből következik, hogy a tanítóknak mulhatatlan szükség van arra, mikép időről időre a kor színvonalán álló művekkel kiegészítse könyvtárát és azokból fölújítsa ismeretét.

Ezen gondolattól vezéreltetve, a következőkben szándékunk egy elő paedagogiai művet a tanítóknak figyelemba ajánlani, mely teljesen a kor színvonalán áll, szerzőjének teljes szakképzett-ségéről tanusodik, világos előadásánál és alaposágánál fogva titvánlan dícséretet érdemel és így mindazon tulajdonokat egyesíti magában, melyek a jó könyvekben megkívánatnak. A szóbanforgó könyv címe a következő:

N e v e l e s t a n. Tanítójelöltek és tanítók számára írta Erdődi János. 2 ik, átdolgozott kiadás. Bpest, 1889.

Erdődi neve a tanírodalom terén igen előnyösen ismert. Az ő tollából birjuk a legderekabb nyelvtanulást művet; földrajzi és szatmári művei általános elterjedésnek örvendenek; munkáinak koronája azonban a „Nevelés tan”, melynek I. kiadása Schuster püspöknek volt ajánlva.

Ezen mű 4 részből áll, melynek elsője a test- és égsz és szót a t n tárgyalja 88 lapon, a 2. rész a lélektanról és a szellemi neveléssel foglalkozik 121 lapon, a 3. rész a tanítási és nevelési gyakorlatról 131

KÖZGAZDASÁG.

Névváltoztatással manapság már nem csak kizárólag egyéneké, hanem a növényvilágban egyes művelési ágaknál is találkozunk. Így a „Pester Lloyd“-ban legutóbb egy cikksorozatban báró Thümen Ferenc azt adja tudtul, hogy a vízszintes irányú szőlőművelés többé nem „Hooibrek - rendszer“-nek (igly hivták az ez irányú szőlőművelés apostolát), hanem „kúszó szőlőtő“- (kricchende Rebe)-nek nevezetik. Azon Áldások, (?) melyeket a rendszer Franciaországban magával hozott, nagyon is ismeretesek. E rendszer következménye a szőlőtőlaj kimerülése volt. A szántások és magváráások, melyeket az említett cikksorozatban Thümen báró tesz, épen oly pontatlanok, mint gyakorlatiatlanok és nem érdemlik meg sem azt, hogy megcáfoltassanak, sem azt, hogy komolyan vétessek.

Folyékony arany és ezüst,
An das Depot chemischer Producte, Brünn, Ferdinandgasse Nr. 8. 2543

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyeztek Pécs város királyi város 1888. évi október hó 27-én tartott heti vásárán

Buza	10 szál	5 frt - kr.	5 frt - kr.
	tavaszi	5 frt - kr.	5 frt - kr.
	uj.	7 frt - kr.	6 frt 8 kr.
Kétszeres	10 szál	5 frt - kr.	5 frt - kr.
	uj.	6 frt - kr.	5 frt 80 kr.
Rozs	10 szál	5 frt - kr.	5 frt - kr.
	uj.	5 frt 40 kr.	5 frt 50 kr.
Árpa	10 szál	5 frt - kr.	5 frt - kr.
	tavaszi	5 frt 20 kr.	6 frt - kr.
	uj.	5 frt 5 kr.	5 frt 2 kr.
Zab	10 szál	5 frt - kr.	5 frt - kr.
	tavaszi	5 frt - kr.	5 frt - kr.
	uj.	5 frt 60 kr.	5 frt 20 kr.
Bökköny	10 szál	5 frt - kr.	5 frt - kr.
Repce	10 szál	5 frt - kr.	5 frt - kr.
Kukorica	10 szál	4 frt 50 kr.	4 frt 20 kr.
Szenna	10 szál	3 frt - kr.	2 frt 10 kr.
Szalma	10 szál	2 frt 10 kr.	2 frt 90 kr.

A magyar leszámítoló s pénz-áldó bank barcsi raktárának kimutatása.

Készlet nov 1. 82264 mm. 679100 frt biztosítással
 Braktárlás 1-31-ig 31593 mm. 210650 frt biztosítással.
 11885 mm 867800 frt biztosítással.
 Kivartárlás 2048 mm. 467800 frt biztosítással.
 Készlet 51237 mm. 496 50frt biztosítással
 Részletre: 42153 mm. buza. 2076 mm. rozs. 1851 m. n. árpa. 27.2 mm. zab. 971 mm. tengeri. - mm. repce. - mm. gubacs. 393 mm. licet. 676 mm. különféle.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. J. Saináljók farságát. A mult alkalommal egy ezzel közeletben azonos, hasonló tárgyú, hasonló kifejelet történt közöltünk Talán még a helyzet és egyes kifejezések is ugyanazok. Nincs ok az ismétlésre. Azért nem is közöljük.

Györi ut. A „fővárosi táca“ közölhetetlen. nemcsak itt, hanem bárhol. Nincs benne semmi élet, ez pedig a tárcában conditio sine qua non Talán egy ke-sőbbi beváljk? Kéziratok vissza küldésbe nem bocsát-kozhatunk.

M. Gy. A ballada nem vált be. Talán egy másik, más alkalommal. Igen szívesen vennék, ha a vidékünk történet fontosabb eseményeket megírják.

Sár-Szt-Lőrinc Kivánságot teljesítették Az igé-retre szántunk.
 Földi. Nagy-Kőrös. Igazán megörövendeztetett ben-nünk. Keresés föl szives sorulat mentől többször.
 Maisea Helyt fogadt állol muszakert
 Mohács Igly már jól van. Intézkedünk, hogy pa-naszra ok ne legyen.

Laptalajdonos és felelős szerkesztő:
FEILER MIHÁLY.

NYILT-TÉR.)*

Nyilatkozat.
 A rólunk terjesztett, közbeszódban forgó híresztelések ellenében és pedig: mintha köztünk tetleges bántalmazás, vagy annak csak legkisebb jelensége is történt volna, vagy általunk olyas valami közzétett volna el, a mi egyáltalán a becsület szabályai és a hivatalos tisztesség ellen volna, tegnap Baranyavármegye központi és já-

*) Ezen rovatban közölték ért nem vállal felelősé- get a szerkesztőség.

rási főtisztviselői előtt magunkat becsületszavunkkal igazoltuk; a mit is ezennel közzéteszünk: hogy kiki tudja, miként a rólunk rosszakaratu- lag koholt hírek a terjesztőket jellemző hazug- ságok.

Kelt Pécsen, 1888. october 31-én.
 Radocsay Sándor Csimá Lajos
 főszolgabíró, szbíró.

Irodahelyiség-változtatás
dr. Miltényi Miklós
 ügyvédi irodája
 1888. november 1. napjától kezdve Pécsen, a belvárosi
Mária-utcai 7. sz. házban
 — a régi színházi épület átellenében —
 található

HIRDETESEK.

Fehér selyem-szöveteket 65 krtól 11 frt 40 krtól méterenként (bő-nből ill. 120 főtiban szállít Pécs ruhákban és der bakban várméntésén HENNE- BERG G. (es. kir. udvari sz. 41156) nyári raktára Zö- richben. — Műtárk póstaforrásával. — Levele 10 krajcárba kerülnek.

Bérleti hirdetmény.

Közhírré tételük, hogy a m. kir. honvédelmi minister úr Ó nagyméltóságának f. évi augusztus hó 27. kelt 36281/V1. számú rendelete folytán, a pécsi honvéd sátoztáborban lévő

tiszti vendéglő, és öt kisebb legénységű csapzék

a hozzátartozó éqúletekkel és berende- zésekkel együtt 1889 évi január 1-től 1891. évi december hó végéig terjedő három évre bérebe fog adatni.

Fölhivatnak a bérelni szándékozók, hogy 50 forint bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat 1888. november hó 20-ig, a sátoztábori felügyelőségnél (Fehérvári utca, honvédlaktanya, I. emelet, 14. ajtószám) beadják. 2 78

A részletes feltételek ugyanott, a délelőtti hivatalos órákban megtekin- tethek.

A honvéd sátoztábor felügyelőség.

BUTOROK CSOMAGOLÁS
 nélkül szállitása

BUTORAKTÁR
 és gőzvel hengerdeztet ASZTALOSÜZLET

MOBEL LAGER
 und TISCHLEREI
 mit Dampfheißluft

ohne Emballage
 EXPEDITION VON MOBELN

13348.1888. 2462

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező

bányatelepi korcsmaépület

és tartozékainak 1889. évi január 1-től kezdve három évre leendő bérbeadására nézve Pécs szab. kir. város tekintetes Tanácsának f. évi 13087. sz. alatt kelt határozatával újbóli árverés és zárt ajánlati tárgyalás rendeltetvén el; ezennel köz- hírré teszsem, miként az árverésnek 855 forint évi bér kiküáltása mellett leendő megtartására határidőül folyó **november hó 7-ik napjának délelőtti 10 óráját** tüzöm ki hivatalos helyiségemben (Városház II ik emelet 33. ajtó.)

Felhivatnak a bérelni szándékozók, miként a kiküáltási ár 10 százalékának megfelelő bánat- pénzzel ellátandó zárt ajánlataikat legkésőbb e hó 6-án d. u. 5 órára a polgármesteri hivatalnál nyújtsák be; avagy ily bánatpénzzel el- látva a szóbeli árverésen jelenjenek meg.

A részletes feltételek nálam a délelőtti hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Pécsen, 1888. évi november hó 2-án.

Jilly Alajos,
 városi tanácsos.

Árverési hirdetmény.

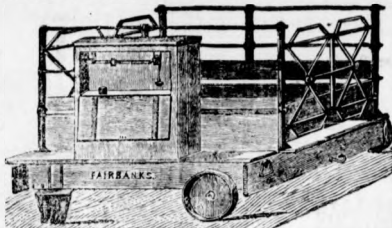
A Vallás alapítványi uradalom tulajdonát képező alább jelzett bértárgyaknak **1890. évi január hó 1-től** három esetleg hat évre leendő újbóli hasznosítása iránt **f. évi november hó 26-án Pécs-váradon** a közalapít- ványai számtartóság hivatalos helyiségében **délelőtti 10 órákor** zárt aján- lattal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

A bértárgyak következők:

1. Baranyamegye vasszó község és határában gyakorolható uradalmi italméresi jog épülettel, évi 2604 frt kiküáltási árral.
 1. Baranyamegye Hidvég község és határában gyakorolható uradalmi italméresi jog épülettel, évi 631 frt kiküáltási árral.
 3. Baranyamegye Besenecze község és határában gyakorolható uradalmi italméresi jog épülettel, évi 227 frt kiküáltási bírral.
- Béreni szándékozók sziveskedjenek a kiküáltási évi bérnek megfelelő 10 százalé- k bánatpénzzel ellátva, vagy szeméyesen megjelenni, vagy pedig a feltételek értelmében szá- bályszerűen szerkesztett s a kellő bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatukat a fent kitett nap délelőtti pont 10 óráig a pécsváradí kir. közalap. számtartósághoz benyujtani.
- Utó vagy a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.
- A bérleti feltételek a pécsváradí közalap. számtartóság hivatalos helyiségében s a vasszó közalap. erdőrendnökségünél megtekinthetők. 2470.
- Pécsvárad, 1888. október hó. Pécsváradí kir. közalap. Számtartóság.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

Az egész világon a leg-tökéletesebb mérleg-szerkezetek

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerek, rendkívül érzékenyek és tolosúlylival vannak ellátva. Tartosság, pontosság és könnyű kezelésüknel fogva az összes világméretű kiállításokon első díjat nyert legkitünőbb mérlegek. A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tizedes-mérlegek áráinál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasutara való feladás költsége befoglaltnak. Gazdasági szerkesztés és zásk-mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Cím: Osztr. magyar Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Blook vezérigazgató. Budapest, Andrássy-út 23. Arjegyzekekkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Újpest — K.-Megyer.

Első pécsi temetkezési intézet „Kegyelet”

Ó-posta-utca 22-dik szám, elvállalja a temetkezések rendezését

a tulajdonát képező, francia minta szerint épített díszes légmentes üveg- és nyitott halottas kocsijában, itt helyben és vidékre, olcsó és legszebb kivitelben.

Díszes ravatalozások föllállítását miníon osztályhoz. A halottak szállítását minden irányban. Raktaár érc- és fakoporsókból, szemfedők, sírkoszorúk, férfi és női halottas ruhákból. A pontos kivitelért az intézet alulírott tulajdonosi keszeskednek:

Hoffmann Károly, Edhoffer Ferenc, Hartl Ferenc, Szigriszt Janos Kindl Ferenc, Lauber Resó.

GINDL ALAJOS, rendező.

HELD GUSZTAV

kárpitos és díszítő üzlete (Pécsett, Mária és Megye-utczák sarkán.)

Ajánlja dús választékú kész kárpitozott butorait. Legdivatosabb szoba berendezések, ottománok, legújabb párisi haló-dívanok továbbá

XV. Lajos korabeli kárpitdíszítések, legelegánsabb butorszővetek, függönyök rojtjal, szőnyegek gyári áron számíttatnak — Együttal ajánlkozom mindenféle butor-, díszítő és bármily stíly szoba-kárpitozás kivételére a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig a lehető legjutányosabb áron.

HELD GUSZTAV.

Arverési hirdetmény.

A dárda kir. járásbíróság, mint tlkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bardi Janos vég-rehajtóának

Prokin Mió végrehajtást szenvedő elleni 46 ft 05 kr töké-követelés és járulékai iranti végrehajtási ügyében a dárda kir. járásbíróóság területén levő, Herceg-Szőllős községben fekvő, az ugyanottan 793 sz. tjkben felvett 370 szsz. 247. sz ház és belsőszégre az árverést 489 forintban ezenem meg-állapított kikéllátási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi no-venber hó 19-ik napján délelőtt 10 órakor Her-ceg-Szőllősön a jegyzői irodában megtartandó nyitranos árverésen a megállapított kikéllátási áron alól is eladattni fognak.

Arveezni szandékozók tartoznak az ingatla-
lanok becárának 10%,-át vagyis 48 ft 90 kr kész
pénzben, vagy az 1881 LX. t. e. 42 § ban jelzett
árfolyammal számított és az 1881. évi novem-
ber hó 1 én 3333. sz. a. a kelt igazságügymi-
nisteri rendelet 8 § ban, kijelölt óvadékképes
értékpapírban a kikéllott kezéhez letenni, vagy
az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a há-
napéznék a bíróságól előleges elhelyezéséről
kiállított szabály szeren elismervényt átszolgáltattam.

Kelt Dárdán, 1888. évi június hó 28-ik
napján A dárda kir. bíróság mint telek-
könyvi hatóság.

Declava,
kr. alti bíró

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagy közönség becses tudomá-ára adni, hogy én

a vASFÜRDÖT a vendéglővel együtt bérbe vettem és azt a bevégzett átalaki-tások után megnyitottam.

Minden vasárnap

Latinesics Ferenc

népzenekara közreműködésével tisztességes táncmulatság rendeztetik. E mellett gondoskodtam, hogy a n. é. közönség a fürdőben minden kényelemben és tiszta-ságban, a vendéglőben jó italokban és ételekben, úgyszintén tisztességes kiszolgálásban és mérsékelt árszabásban részesüljön.

Számos látogatást kérve vagyok

kiváló tisztelőm STEINER JÓZSEF, vendéglős.

Különlegességek

esőköpenyekben

urak és nők részére

gummi nélkül, csakis gyauszöv-től teljesen vízhatlan az izzádást nem akadályozza, számos helyen kitértelve, a valódi csak a feltalálónál kapható:

EDUARD BOPP

WIEN, I., Plankengasse Nr. 7. Ezen szövetek méterenkint is eladtnak.

Női confectionik

minden idényre a

legújabb.

Alapított 1860.

Tej eladás.

Naponkint kitélő minőségtl, fris,

főlözetlen tej

(Bráza y Kálmán ur pellérdi uradalmából.)

Kapható

Scheibner Jánosnál

Pécsett, Segéjzógyógyiati palota.

Órajavitásokat

5 évi írásbeli jótállás mel-let a legjutányosabban eszközöl

SCHÖNWALD IMRE,

órá és ékszerész. Király-utca, Hattyu épület.

Máriacelli gyomorcsöppek.

Kitélő hatása az a gyomor minden betegségekben.

Vedlegy. Pótlímulhatatlan érvényhátny, gyomorgyöngöses, rozsz illatú leikézet, feltúvadás, savanyú felbőfenes, köhögés, gyomorhurut, gyomoréges, homok- és darakepződés, túlságos nyálkakepződés, sárgaság, undor és hányás, főkély (ha a gyomortól ered), gyomoréges, székszorulás, a gyomornak étellekkel és italokkal való túltelítettség, álmatlanság, lép-, máj- és aranyeres bántalmak esetében. — Egy üvege árá használattl utasítással együtt 40 kr., keitős pa-lack 70 kr.

Központi széküldés Brdy Károly gyögyezresz által Kremierben (Mor-
vászószék).

Kapható minden gyögyezsértárban.

Óvás! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódiok jelölnt minden üvegenk pírós, a feüti vedlegyzéssel ellátott horfókba kelt gyögyéjzölve lennie és a minden üvegehez mellettek használattl utasítással meg kell jegyezve lennie, hogy az Kremierben tusek Henrik könyvnyomdáiban nyer-
Valódi minőségben kapható Pécsett ifj. Er-reth János, Göbl Kálmán, az Irzalmásrendűek, Sípöcz István, Szaga László gyögyezsértárban. — Barcon Kohn Samor gyögyezsértárban. — Moháson Luiszer Viktor, B. Mágoos Szép Geza. — Pecs-váradon Deccsy Béla. — Siklóson Rónay Ferenc és Petrasch — Sásdon Keller János. — Szeged-váron Salamon Gyula és Visy Sándor. — Szász-áron Baltha László. — Villányon Csáth Gyula. — Valsz-
lodon Horváth Ignác gyögyezsértárban.